

AANKOOP TWEEDE LOCATIE

AD Afstudeerwerkstuk

MTS. V.G.J. EN M.J.M AARNINK-
MEIJERINK

Julia Wichink
Aeres Hogeschool

HPL2-ad6 AD Afstudeerwerkstuk: Aankoop tweede locatie

DISCLAIMER

Dit rapport is gemaakt door een student van Aeres Hogeschool als onderdeel van zijn/haar opleiding. Het is géén officiële publicatie van Aeres Hogeschool. Dit rapport geeft niet de visie of mening van Aeres Hogeschool weer. Aeres Hogeschool aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor enige schade voortvloeiend uit het gebruik van de inhoud van dit rapport.

In opdracht van Aeres Hogeschool.
Modulecoach: Jojanneke Zandvliet
Afstudeerdocent: Marco den Ouden

Auteur: Julia Wichink

Dronten, 07-05-2018

VOORWOORD

Ik heb dit afstudeerwerkstuk geschreven voor de opleiding Agrarisch Ondernemerschap aan de Aeres Hogeschool in Dronten. De opdracht was om een actueel onderwerp voor een bedrijf uit te werken met een tijdhorizon van 1-5 jaar, het gaat hiermee dus over de toekomst. Dit onderwerp moest bedrijfsmatig benaderd worden, hiermee wordt gekeken naar de kengetallen, kansen en bedreigingen, en het financieel aspect. Tijdens het schrijven van dit afstudeerwerkstuk wordt de kennis gebruikt die in de modules van de afgelopen 1,5 jaar aan bod zijn gekomen. Dit afstudeerwerkstuk is geschreven voor de maatschap V.G.J. en M.J.M. Aarnink-Meijerink. Voor het bedrijf heb ik het onderwerp 'Aankoop van een tweede locatie' gekozen. Het bedrijf is een veehouderij met zowel melkvee als rosékalveren. De ondernemers willen een tweede locatie aankopen voor het verdubbelen van de rosékalvertak. Hierbij is een Excelbestand gemaakt voor het berekenen van de verbouw kosten. Aan de hand van dit bestand kunnen de ondernemers uitrekenen wat de totale kosten van de verbouwing zijn. Tijdens het maken van dit Excelbestand ben ik er onder andere tegenaan gelopen dat er weinig prijzen te vinden zijn op internet. Daarnaast is er ook weinig bekend over vergunningen en de kosten hiervan. Dit heb ik opgelost door middel van het uitvoeren van interviews met experts op deze gebieden.

Ik wil dhr. en mevr. Aarnink hartelijk bedanken voor de hulp en het vertrouwen. Dankzij hen kan ik deze opdracht goed uitvoeren. Daarnaast wil ik Martin Westerbeek van Schrijver Stalinrichting, Wout Jansen Holleboom van BaJo Bouw & IJzerwerken, Henri Vollenbroek van de Gemeente Raalte en Gert Hoogeboom van Hoogeboom Raalte bedanken voor het verstrekken van informatie. Ook wil ik meneer Den Ouden bedanken voor de begeleiding tijdens het schrijven van dit werkstuk.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Samenvatting	4
Summary	5
1 Inleiding	6
2 De onderneming	7
2.1 Het bedrijf.....	7
2.2 Tijdlijn	9
2.3 Visie, doelstelling, strategie ondernemer.....	9
3 Aanpak	10
4 Voorwaarden bedrijf.....	11
Schets tweede locatie	11
5 Aankoop bedrijf.....	13
5.1 Kosten aankoop bedrijf.....	13
5.2 Overige kosten aankoop	14
6 Vergunningen	16
7 Verbouw stallen.....	17
7.1 Kelders.....	17
7.2 Vloeren	17
7.3 Muren	18
7.4 Deuren	18
7.5 Dak	19
8 Inrichting	20
8.1 Inventaris	20
8.2 Installaties.....	21
9 Materiaallijst.....	22
10 Overige kosten.....	23
10.1 Algemene kosten verbouw stallen/schuren.....	23
10.2 Erfverharding	23
11 Bijkomende kosten	24
11.1 Transport kalveren.....	24
11.2 Machines.....	24
12 Totaal overzicht.....	25
Bibliografie	26
Bijlage.....	28
1. Verslag interview Martin Westerbeek.....	28
2. Verslag interview Wout Jansen Holleboom.....	29
3. Verslag interview Henri Vollenbroek	30
4. Verslag Interview Gert Hoogeboom	30
5. Checklist schriftelijk rapporteren	31
6. Toestemmingsformulier tot opname en beschikbaarstelling afstudeerwerkstukken in repository	32

SAMENVATTING

De ondernemers willen met de aankoop van een tweede locatie, het aantal rosékalveren verdubbelen. Voor het beperken van de kosten bij de aankoop van een tweede locatie zal er een oud varkensbedrijf aangekocht worden, die omgebouwd wordt voor het houden van rosékalveren. De ondernemers hebben echter nog geen locatie op het oog.

Het doel van dit werkstuk is om voor de ondernemers uit te werken wat de aankoop en verbouw van een locatie kost. Hiervoor is een Excelbestand gemaakt waar de ondernemers gegevens van de locatie in kunnen vullen. Op basis hiervan wordt er berekend wat de totale kosten zijn. Bij het samenstellen van het Excelbestand is ook rekening gehouden met de benodigde vergunningen en productierechten. Daarnaast worden ook de kosten voor de aankoop van het bedrijf meegenomen in de berekening.

Voor het verzamelen van de gegevens die benodigd zijn voor het berekenen van de kosten zijn er interviews afgenomen met verschillende experts. Op basis van deze gegevens en de gesprekken met de ondernemers is een lijst samengesteld van alle kosten en aandachtspunten voor het bedrijf.

In het Excelbestand zijn eisen weergegeven waar de locatie aan moet voldoen. Indien de locatie niet aan deze eisen voldoet, zal het niet geschikt zijn om aan te kopen.

Als het bedrijf voldoet aan de eisen kan er ingevuld worden wat de aankoopprijs van het bedrijf is. Op basis van gemiddelde percentages wordt vervolgens berekend wat de totale kosten voor de aankoop zijn.

Vervolgens kan er ingevuld worden welke vergunningen er naar verwachting nodig zijn. Hierbij gaat het om verbouwvergunningen maar ook om de vergunningen/rechten die nodig zijn voor het houden van de kalveren.

Indien het nieuwe bedrijf uit meerder stallen bestaat, kan er voor elke stal ingevuld worden hoe het verbouwd en ingericht moet worden, de kosten voor de totale verbouwing wordt dan berekend. Verder kunnen nog de overige kosten ingevuld worden, hierbij moet gedacht worden aan de huur van machines of het aanleggen van erfverharding.

Voor het houden van kalveren in de aan te kopen stal moet er ook rekening gehouden worden met de bijkomende kosten zoals het transport van kalveren tussen de locaties en de aanschaf van een kniklader voor de desbetreffende locatie.

Op basis van het totaal van de bovenstaande kosten kunnen de ondernemers beslissen of de locatie geschikt is om te verbouwen voor het houden van rosékalveren.

SUMMARY

The entrepreneurs want to double the amount of calves by buying a second location for the enterprise. To limit the total costs of the purchase, the entrepreneurs want to buy an old pig business and reconstruct it to make it suitable for calves. The entrepreneurs don't have a location in mind, yet.

The purpose of this piece of work is to work out what the total costs of buying and reconstructing of a second location will be. There is made an Excel sheet for the entrepreneurs to fill in the information of the location. Based on this the total cost will be calculated. When composing the Excel sheet there is also taken into account what the necessary licences and production rights are. Besides, the costs for buying the company are also taken into account.

For collecting the data which are needed for calculating the costs, there has been interviewed different experts. Based on this information and the conversations with the entrepreneurs there has been composed a list of all the costs and attention points.

The demands for the location are reproduced in the Excel sheet. When the location doesn't meet the requirements, it won't be interesting to buy it.

If the company meets the requirements the entrepreneurs can fill in the information of the company. Based on the average percentages, the total costs of the purchase will be calculated.

Thereafter they can fill in which permits are expected to be necessary. This is about the building permission but also which permissions/rights there will be needed to keep the calves.

For every stable the entrepreneurs can fill in how it will be renovated and furnished, then the costs of the total build will be calculated. Also, the other costs can be filled in, like hiring costs or costs for placing the yield pavement.

For keeping the calves in the stable there are also additional costs like the transport of the calves between the location and the purchase of a mini shovel.

Based on the total of the costs named above the entrepreneurs can decide if the location is suitable for reconstruction for keeping calves.

1 INLEIDING

Het onderwerp van mijn afstudeerwerkstuk is het aanschaffen en verbouwen van een tweede locatie. Hierbij gaat het om een tweede locatie voor vleeskalveren. De ondernemers willen een oud varkensbedrijf aankopen en deze stallen ombouwen voor vleeskalveren. De ondernemers hebben voor deze aankoop nog geen bedrijf op het oog, om deze rede heb ik een ‘tool’ ontwikkeld waarmee de ondernemers voor een locatie uit kunnen rekenen van de kosten voor aankoop en verbouw zijn.

Een ontwikkeling in de veehouderij is dat steeds meer bedrijven kiezen voor de aankoop van een tweede locatie. Voor de melkveehouderij gaat het in veel gevallen om jongveelocaties, maar steeds vaker wordt er op deze tweede locatie ook gemolken. Vaak wordt er voor een tweede locatie gekozen in verband met meerdere opvolgers.

Het Excelbestand, dat bijgeleverd is, is ontwikkeld met de situatie van Vincent en Mireille Aarnink in het achterhoofd. Het bestand kan ok van toepassing zijn voor andere ondernemers die een oud varkensbedrijf aan willen kopen en deze om willen bouwen voor vleeskalveren. Dit werkstuk is een handleiding voor het Excelbestand, hierin zal beschreven worden hoe het bestand ingevuld kan worden en wat aspecten zijn waar rekening mee gehouden moet worden door de ondernemers.

Tot slot moet nog gemeld worden dat er aan de prijzen genoemd in zowel het Excelbestand als het werkstuk geen rechten ontleend kunnen worden, dit zijn slechts indicatieprijzen die berusten op gemiddelde prijzen.

2 DE ONDERNEMING

In dit hoofdstuk wordt het desbetreffende bedrijf voorgesteld. Eerst wordt er een korte bedrijfsbeschrijving gegeven, vervolgens wordt er aan de hand van een tijdlijn de ontwikkeling van het bedrijf geschetst. Tot slot worden de visie en de doelstelling van het bedrijf beschreven.

2.1 HET BEDRIJF

Dit werkstuk is opgesteld voor de man-vrouw maatschap V.G.J. en M.J.M. Aarnink-Meijerink. Vincent is geboren op 12-05-1975 en Mireille is geboren op 28-01-1978. De maten hebben een gezin met een zoon Robbin en een dochter Lian. Robbin is de potentiële bedrijfsopvolger. Het bedrijf is 1998 aangekocht door de ouders van Vincent. Toen zijn de gebouwen gekocht en de grond op pachtbasis verkregen. Om reden dat zowel Vincent als zijn broer boer wilden worden. Het bedrijf, gelegen in het Overijsselse Wesepe, is een bedrijf met een rosékalveren en een melkveetak. Vincent en Mireille zijn getrouwd onder huwelijkse voorwaarden, er is ook een testament aanwezig. Naast het bedrijf verhuren beide ondernemers zichzelf nog als ZZP'er.

Er is een omgevingsvergunning aanwezig voor 130 melkkoeien, 34 stuks jongvee en 540 rosékalveren. Op 15-06-2016 is er een NB-vergunning verleend voor 130 melkkoeien, 34 stuks jongvee en 1080 rosékalveren. Het aantal rosékalveren is al verdubbeld bij de aanvraag van de NB-vergunning om rede dat de ondernemers toen al uit wilden breiden. Er zijn bijna geen fosfaatrechten aanwezig voor jongvee, het jongvee stond namelijk op de peildatum bij de opfokker. Daarnaast zijn er voldoende Ammoniak rechten aanwezig voor het huidige aantal dieren. Het bedrijf ligt buiten de natuurgebieden en doet mee aan de kringloopwijzer.

Er wordt niet geweid en het jongvee dat van de melk af is gaat het naar de opfokker. Schudden en harken wordt in eigen beheer gedaan, de rest van het landwerk wordt uitbesteed. De melk wordt afgeleverd aan Friesland Campina. De rosékalveren worden gekocht, en verkocht bij de PALI-groep. Bij de kalveren produceren ze onder het keurmerk, Beter Leven 1 ster van Vitel-Oké.

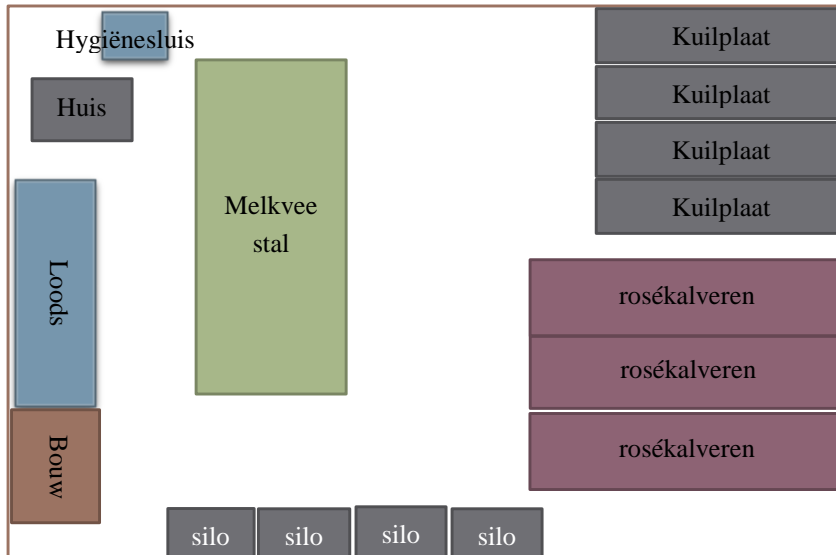
Op het bedrijf worden opfok- en afmestkalveren gehouden. Opfokkalveren zijn de rosékalveren die nog aan de melk zijn. Deze verblijven in de opfokstal vanaf de aankomst op het bedrijf (veertien dagen oud) tot ze naar de afmeststal gaan (3 maand oud). De afmestkalveren zijn de kalveren die van de melk af zijn, deze kalveren krijgen ruwvoer. Ze komen in de afmeststal als ze 3 maand oud zijn en worden verkocht voor de slacht als ze bijna 8 maand oud zijn. Het is dus jong rosé (< 8 maand).

In de onderstaande Tabel 1 zijn de verdere gegevens van de maatschap uitgewerkt.

Tabel 1 Kengetallen en vergunningen

Kengetallen en vergunningen			
Aantal dieren	110 melkkoeien	540 rosé kalveren	Ouder jongvee uitbesteed
Grond in gebruik	35 ha	18 ha eigendom	17 ha erfpacht
Productieomvang (rollend jaargemiddelde)	9826 kg melk	4.35% vet	3.65% eiwit
Aantal rechten	NB: 130 melkkoeien 34 kalveren 1080 rosékalveren	Omgevingsvergunning: 110 melkkoeien 540 rosé kalveren	Fosfaat: 107 melkkoeien 13 pinken 5 kalveren
Woning en gebouwen	De woning is het enige wat niet opnieuw gebouwd is, deze is wel helemaal gerenoveerd	Ligboxenstal: 1-1-1998 Loods: 01-12-98 Rosé afmeststal (5): 15-11-2012 Rosé afmeststal (6): 07-10-2014 Rosé opfokstal (4): 07-10-201	Moderniteit: 55.7% Staat van onderhoud is goed.
Arbeid in fte	2 fte's	Werk door Vincent en Mireille, soms hulp van kinderen. Bij kalveren uitladen hulp van burens die het jongvee opfokken	Geen vreemde arbeid

Onderstaand de plattegrond van het bedrijf (Figuur 1) en een oude foto van bovenaf (Figuur 2). Op de foto staan de nieuwe rosékalveren stallen er nog niet op.

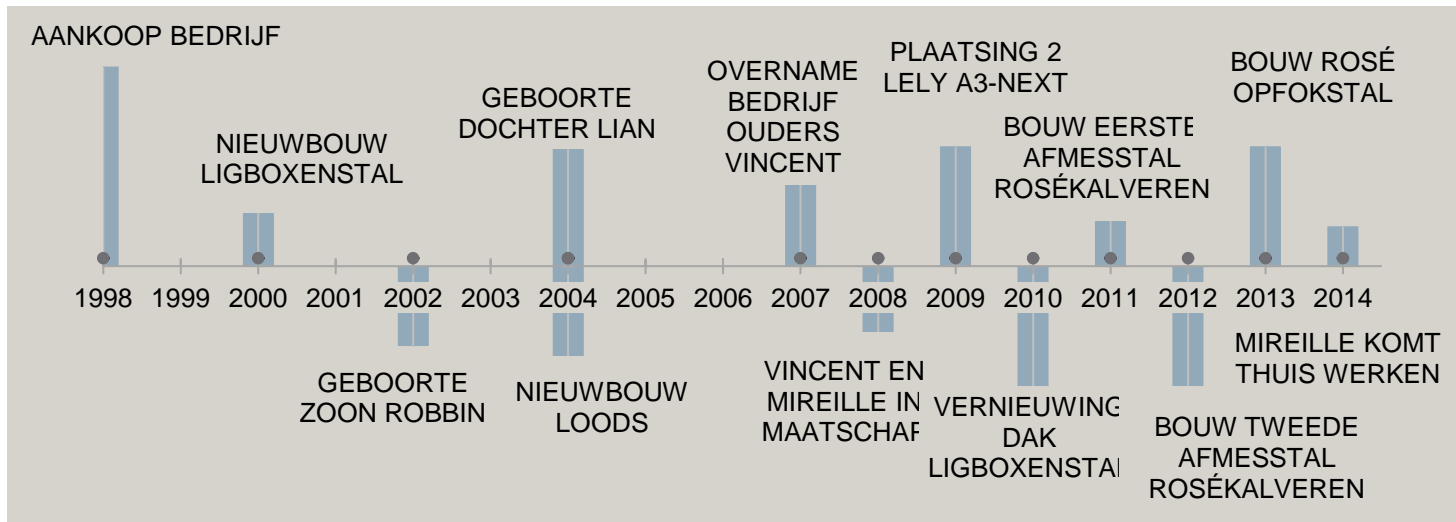
Figuur 1 Plattegrond bedrijf (nieuw)

Figuur 2 Bovenaanzicht bedrijf (oud)

2.2 TIJDLIJN

Onderstaand de tijdlijn vanaf de aankoop van het bedrijf (Figuur 3).

Figuur 3 Tijdlijn

2.3 VISIE, DOELSTELLING, STRATEGIE ONDERNEMER

Onderstaand wordt de visie en de toekomstplannen van de ondernemer omschreven.

Arbeid

De ondernemer wil over vijf jaar het bedrijf met zijn gezin rondzetten. Met zo veel mogelijk automatisering, om voldoende werk te hebben op het bedrijf wil de ondernemer de rosé tak uitbreiden naar 1080 kalveren. Verder zou de ondernemer graag 130 koeien willen melken. De ondernemer wil eerst nog wel buitenshuis blijven werken. De grote hobby van de ondernemer is bouwen, alle stallen zijn tot nu toe door hem zelf gebouwd. Het is de bedoeling dat de ondernemer de rest van de stallen ook zelf bouwt.

1.1.1 Platteland

De vrouwelijke ondernemer doet actief mee in de plaatselijke vrijwillige en wettelijke kavelruil. Dit is enkel voor het verbeteren van de verkaveling, niet voor extra grond.

1.1.2 Vergunning

De veehouder is al drie jaar bezig bij de gemeente om de intensieve stempel te krijgen voor de rosé kalveren. Bij de gemeente is een fout gemaakt waardoor er geen intensieve stempel verstrekt is. De gemeente gaat het beleid hierop aanpassen en dan is er wel mogelijkheid tot verkrijgen van de intensieve stempel. Het bedrijf kan ook moeilijk nog overige vergunningen verkrijgen voor het houden van meer dieren en het bouwen van nieuwe stallen. Een oplossing hiervoor zou de aankoop van een tweede locatie zijn.

3 AANPAK

Onderstaand zal de aanpak van het project omschreven worden, welke stappen er zijn gemaakt en welke aanpassingen er in de loop van het project hebben plaatsgevonden.

Na de uitleg over het Afstudeerwerkstuk heeft er een gesprek plaatsgevonden met de dhr. en mevr. Aarnink over een mogelijk onderwerp. Na de goedkeuring van het onderwerp en een tweede gesprek met de ondernemer is een Plan van Aanpak ontstaan. Hierbij was vooral van belang om helder te krijgen wat het doel van de ondernemers was en welke wensen en eisen er zijn.

Na een grove schets is het idee ontstaan om een Excelbestand te maken, waarmee de ondernemers voor een locatie uit kunnen rekenen hoeveel het kost om een bedrijf aan te kopen en deze om te bouwen tot rosékalverstal. Oorspronkelijk was het idee van de ondernemers om op de nieuwe locatie alleen de opfokkalveren te houden. In een later gesprek is er geconcludeerd dat het bedrijf dan niet meer gesloten is. Vervolgens is er besloten om op het nieuwe bedrijf zowel opfok- als afmestkalveren te houden.

Met het idee om een Excelbestand te maken ben ik aan de slag gegaan met het maken van een grove opzet. Hier kwam het probleem naar voren dat er online weinig prijzen te vinden zijn met betrekking tot bouwkosten. Ik heb verschillende bedrijven benaderd voor een interview. Het doel van dit interview was vooral het verzamelen van prijzen, maar door het interview is er een andere invalshoek belicht. Naar aanleiding van deze interviews heeft er weer een gesprek plaatsgevonden met de ondernemers waarbij er feedback op het opgeleverde werk gegeven is.

Aan de hand van het bestand is er een werkstuk geschreven over hoe het Excelbestand ingevuld kan worden maar hier staan ook aandachtspunten en achtergrondinformatie voor de ondernemers vermeld.

4 VOORWAARDEN BEDRIJF

In het volgende hoofdstuk zal omschreven worden aan welke voorwaarden het toekomstige bedrijf zou moeten voldoen. Hierbij zal eerst een schets gemaakt worden van het toekomstige bedrijf. Naar aanleiding hiervan zullen verschillende eisen opgesteld worden waar een bedrijf aan moet voldoen wil het geschikt zijn voor de Mts. Aarnink.

SCHETS TWEEDE LOCATIE

In deze paragraaf zal er een schets gemaakt worden van de tweede locatie van het bedrijf.

De ondernemers willen een oud varkensbedrijf aankopen en deze ombouwen tot rosé-kalverstal. Dit om rede dat er op het moment veel varkensbedrijven te koop staan. Deze worden slecht verkocht en zijn dus relatief goedkoop, daarnaast komt de bouw van een varkensstal redelijk overeen met de bouw van een rosékalverstal. Daarnaast zal waarschijnlijk de bovenbouw van de stal nog helemaal gebruikt kunnen worden, er zal naar verwachting alleen asbest van het dak af moeten. De bovenbouw van de stal is het gedeelte van de stal die boven de grond ligt, hieronder valt dus de dak, de muren en de inrichting. Aan de onderbouw zal wel het nodige aangepast moeten worden. De fundering van de stal en de kelders worden gezien als onderbouw.

Op de tweede locatie willen de ondernemers 360 opfokkalveren en 180 afmestkalveren houden. Op de huidige locatie zullen nog 540 afmestkalveren gehouden worden. Op deze manier is het een volledig gesloten bedrijfsvoering. Een wens van de ondernemers is dat de leeftijdsgroepen in één stal gehuisvest kunnen worden. De mogelijkheid is dus drie stallen voor 180 kalveren, of één stal voor van 360 opfokkalveren en één stal voor 180 afmestkalveren.

Het bedrijf mag op een maximale afstand van tien kilometer van de huidige locatie liggen. Er zal namelijk meerdere malen per dag op en neer gereden worden. Het voeren van de afmestkalveren op de tweede locatie gebeurt een keer per dag vanaf de huidige locatie. De voerwagen zal dan thuis gevuld worden zodat er geen ruw- en krachtvoer opslag nodig is op de tweede locatie. De opfokkalveren krijgen melk via een melkautomaat en worden bijgevoerd met gehakseld gerst stro en brokjes, dit zou wel op locatie opgeslagen moeten worden. Eisen naar aanleiding van schets aan te kopen bedrijf

Staloppervlak

Het benodigde roosteroppervlak bij een gewicht van een kalf van minder dan 150 kg is 1.5m², bij een gewicht hoger dan 150 kg is het benodigde staloppervlak 1.8m². (De Stichting Brancheorganisatie Kalversector, 2018) Maar het bedrijf produceert onder het keurmerk 1 Beter Leven Ster van Vitèl Oké. Hierbij is een vereiste dat de kalveren bij een gezicht van meer dan 150 kilo bij nieuw- of verbouw minimaal 2 m² ruimte per kalf hebben. (Beter leven-Dierenbescherming, 2018) In de onderstaande Tabel 2, wordt uitgerekend hoeveel staloppervlak er nodig is per diergroep/stal.

Tabel 2 Benodigd staloppervlak

		Aantal kalveren	Oppervlak per kalf	Roosteroppervlak stal
Opfokkalveren	Stal 1	180	1.5 m ²	270 m ²
	Stal 2	180	1.5 m ²	270 m ²
Afmestkalveren		180	2 m ²	360 m ²
			<i>Totale oppervlakte</i>	900 m ²

Mestopslag

Voor de mestopslag is het van belang dat de mest van het maximaal aantal dieren die gehouden kunnen worden, minimaal zes maand opgeslagen kan worden in de kelder. (RVO, 2018) In de onderstaande Tabel 3 wordt de benodigde mestopslag van het bedrijf berekend.

Tabel 3 Benodigde mestopslag

	Aantal kalveren	Mest per kalf per 6 maand	Benodigde opslag per diergroep
<i>Opfokkalveren</i>	360	1.2 m ³	432 m ³
<i>Afmestkalveren</i>	180	3.3 m ³	594 m ³ +
<i>Totale benodigde mestopslag</i>			1026 m ³

Er zijn echter ook eisen verbonden aan de diepte van de kelders. Bij de opfokkalveren behoort de diepte van de kelder één meter te zijn, bij de afmestkalveren is dit anderhalve meter. In de onderstaande Tabel 4 staat de beschikbare mestopslag van het bedrijf beschreven.

Tabel 4 Beschikbare mestopslag

	Roosteroppervlak totaal in m ²	Diepte roosters	Mestopslag in m ³
<i>Opfokkalveren</i>	540	1 meter	540 m ³
<i>Afmestkalveren</i>	360	1,5 meter	540 m ³ +
<i>Totale beschikbare mestopslag</i>			1040 m ³

De totale beschikbare mestopslag is 1040 m³, terwijl de benodigde mestopslag 1026 m³ is. Dit is wel voldoende, alleen zit er niet voldoende mestopslag onder de afmeststal. Voor voldoende mestopslag moet de put 594 m³ benodigde oppervlak afmestkalveren/ 360 m² roosteroppervlakte bij de afmestkalveren. = 1.65 meter diep zijn.

Overige voorwaarden

Doordat de stal omgebouwd wordt voor vleeskalveren zitten er een aantal bouwkundige eisen aan de stal. Ten eerste moet er volledige overspanning van het dak zijn. Indien dit niet het geval is, kunnen eventuele tussenschotten niet weggehaald worden en zijn er teveel bijkomende kosten voor het aanpassen van de constructie. Daarnaast moet de bovenbouw van de schuur zodanig goed zijn dat deze kan blijven staan en er geen constructiewerk gedaan hoeft te worden. Anders zijn er te veel kosten voor het verbouwen van de stal. Deze worden omschreven in 'Hoofdstuk 7. Verbouw stallen'.

Excelbestand

In het Excelbestand zijn de bovenstaande eisen vertaald in een 'tool' waarbij na invulling van de gegevens van de nieuwe stal gekeken wordt of deze geschikt is voor de verbouw.

Voor de opfokkalveren is een minimale oppervlakte nodig van 270 m². De stal van de afmestkalveren moet een minimale oppervlakte hebben van 360 m². Hierbij zal allereerst ingevuld moeten worden wat de roosteroppervlakte van de stal is. Indien deze groter is dan 270 m² is de stal mogelijk bruikbaar. Bij een oppervlakte kleiner dan 270 m² is de stal niet bruikbaar voor de kalveren. Vervolgens wordt gekeken of de stal bruikbaar is voor opfok- of afmeststal. Zoals in Tabel 2 te zien is, is de minimale benodigde oppervlakte 270 m² voor de opfokkalveren en 360 m² voor de afmestkalveren. Voor de opfokkalveren is een stal van minimaal 540 m² ook nog een mogelijkheid. Er zouden dan twee groepen van 180 kalveren in een stal gehouden kunnen worden. Hierbij is het wel van belang dat de groepen er op hetzelfde moment in en uit gaan in verband met ziekteoverdracht.

Verder wordt er in het Excelbestand rekening mee gehouden of er volledige overspanning van het dak is. Indien dit niet het geval is, is de stal niet geschikt voor de verbouw.

5 AANKOOP BEDRIJF

Bij de aankoop van een bedrijf zijn er verschillende bijkomende kosten. Onderstaand zullen deze kosten uitgesplitst worden en zal er uitgelegd worden wat er in het Excelbestand berekend wordt. Hierbij worden eerst de aankoopbedragen voor het bedrijf besproken, vervolgens wordt er ingegaan op de bijkomende kosten zoals notaris kosten, gemeente en kadaster.

5.1 KOSTEN AANKOOP BEDRIJF

In deze paragraaf zullen de kosten voor de aankoop van het bedrijf besproken worden. Hierbij gaat het om de kosten zonder overige bijkomende kosten. Er zal ook uitgelicht worden wat mogelijkheden zijn met de verschillende bedrijven, en welke aandachtspunten er zijn voor de ondernemers.

Aandachtspunten aankoop tweede locatie

De aankoop van de locatie zijn er een aantal aandachtspunten. (Pellikaan, 2018) Allereerst is heeft een tweede locatie een efficiëntie nadeel. Dit heeft vooral te maken met arbeid en de focus van de ondernemer. Indien er één locatie is, ligt daar de focus op. Maar bij twee locaties wordt deze focus verspreid. Een tweede locatie heeft wel als voordeel dat het huidige bedrijf niet uit balans wordt gehaald. Als er een tweede locatie aangekocht wordt, kan daar weer een balans ontstaan er wordt er niets veranderd aan de balans van de thuis locatie. Ook vraagt de aankoop van een tweede locatie om specifieke ondernemerskwaliteiten. Zoals het werk uit handen geven en het aansturen van personeel. Dit is bij de mts. Aarnink niet het van toepassing. De ondernemers kunnen de tweede locatie nog met het eigen gezin rondzetten. Het enige aandachtspunt is dat de aandacht nu verdeeld moet worden over twee bedrijven.

Daarnaast is het van belang dat een tweede locatie niet aangekocht wordt met de laatste financiële middelen. Doordat het bedrijf tegen vrije waarde over genomen moet worden, moet de ondernemer aantonen dat hij met de huidige locatie voldoende winst kan draaien. De eerste periode zullen er waarschijnlijk nog financiële middelen ingezet moeten worden op diverse vlakken om het bedrijf goed draaiende te krijgen. De liquiditeit van het huidige bedrijf is erg goed. Vooral de vleeskalveren tak heeft de afgelopen jaren erg goed gedraaid. Het zou dus mogelijk moeten zijn om financiering te krijgen voor de aankoop van de tweede locatie.

Aankoop extra gebouwen

Bij de aankoop van de tweede locatie is het mogelijk dat er bijvoorbeeld nog sprake is van een woonhuis of andere gebouwen die bij het bedrijf staan. Het zou mogelijk zijn om de aankoop van bijvoorbeeld het woonhuis buiten de aankoop van het bedrijf te houden. Dit kan dan gezien worden als een investering in de toekomst voor de overname van een van de kinderen. Maar er zal ook voor gekozen kunnen worden om de kosten van het woonhuis wel mee te nemen in de berekening van de totale kosten voor de aankoop en verbouw van de stallen. In het Excelbestand kunnen de kosten die gemaakt worden voor de aankoop van een extra gebouwen ingevuld worden.

Aankoop extra grond

Zoals hierboven beschreven is het mogelijk om de aankoop van een woonhuis buiten de kosten te houden. Er zou ook gekozen kunnen worden om de grond die eventueel bij de locatie hoort niet bij de locatie te kopen, maar het bijvoorbeeld op naam te laten zetten van het huidige bedrijf. Dit kan voordelen hebben met betrekking tot grondgebondenheid bij het huidige melkvee wat de mts. Aarnink nu heeft.

In het Excelbestand kunnen de kosten die gemaakt worden voor de aankoop van een extra grond ingevuld worden.

5.2 OVERIGE KOSTEN AANKOOP

Bij de aankoop van een locatie komen er nog kosten bovenop de aanschafprijs. (Finler Encyclopedie, 2018) In dit hoofdstuk zullen deze kosten verder besproken worden. Hierbij wordt eerst gekeken naar de kosten koper. Vervolgens worden de overige mogelijke kosten geanalyseerd.

Kosten aankoop bedrijf

Onderstaand worden de kosten besproken voor de aankoop van het bedrijf zelf. De kosten hiervoor zijn overdrachtsbelasting, notariskosten, makelaarskosten en taxatiekosten.

Overdrachtsbelasting

Iedereen die een bestaande woning koopt, betaalt 2% overdrachtsbelasting. Voor de aankoop van een winkel- of bedrijfspand geldt een belastingpercentage van 6% van de koopsom. Voor een bedrijf inclusief woning geldt voor het bedrijfspand een belastingpercentage van 6% en voor de woning geldt een percentage van 2%. (Belastingdienst, 2018) In het Excelbestand kan de overdrachtsbelasting ingevuld worden, indien deze niet bekend is wordt er op basis van het aankoopbedrag berekend hoeveel overdrachtsbelasting er naar verwachting betaald moet worden.

Notariskosten

Bij de aankoop van een bestaand onroerend goed stelt de notaris twee aktes op, de overdrachtsakte en de hypotheekakte. De overdrachtsakte is het bewijs dat het onroerend goed in bezit is van de aankoper. De hypotheekakte is een akte tussen de woningbezitter en de geldverstrekker, deze geeft aan dat de woning als onderpand dient voor de hypothecaire lening. De kosten voor het opstellen van beide aktes samen zijn meestal rond de €1000,-. (Bedrijfspand.com, 2018) In het Excelbestand zijn de notariskosten standaard €1000,- tenzij door de ondernemers anders ingevuld wordt.

Makelaarskosten

Bij de aankoop van onroerend goed wordt een makelaar ingeschakeld. Bij bedrijfsmatige overname ontvangt een makelaar 1.63% van de aankoopssom. (Mr. N.P.J. Frijns, 2018) Ook voor de makelaarskosten geldt dat er in het Excelbestand, als de ondernemer geen eigen bedrag invult, op basis van de ingevulde aankoopssom de makelaarskosten berekend worden.

Taxatiekosten

Voor de verstrekking van een hypotheek wil de hypotheekverstrekker weten wat de staat en waarde van het onroerend goed is. Een taxatierapport is daarom vaak verplicht, de kosten hiervoor liggen meestal tussen de €250,- en €500,-. In het Excelbestand zijn de taxatiekosten €500,-, tenzij door de ondernemers anders wordt ingevuld.

Kosten aankoop grond

Onderstaand worden de kosten besproken voor de aankoop van eventuele grond bij het bedrijf.

Overdrachtsbelasting

Iedereen die een stuk grond koopt, betaalt 6% overdrachtsbelasting, over de aankoopssom van de grond. (Boerderij, 2018) In het Excelbestand kan de overdrachtsbelasting ingevuld worden, indien deze niet bekend is wordt er op basis van het aankoopbedrag berekend hoeveel overdrachtsbelasting er naar verwachting betaald moet worden.

Kadaster

De kosten voor het inschrijven van een nieuw perceel zijn €256,- tot €400,- per perceel, afhankelijk van het zelfstandig aanleveren van de meetgegevens. (Jongh, 2018) In het Excelbestand wordt uitgegaan van kadasterkosten van €400,- per perceel, hier dient het aantal percelen dat aangekocht wordt ingevuld te worden voor de berekening van de totale kosten.

Notariskosten

De notaris kosten die gemaakt moeten worden voor het op naam zetten van een stuk grond is de leveringsakte. Dit kost ongeveer €400,- per perceel. (De goedkoopste notaris, 2018) In het Excelbestand wordt uitgegaan van kadasterkosten van €400,- per perceel, hier dient het aantal percelen dat aangekocht wordt ingevuld te worden voor de berekening van de totale kosten.

Makelaarskosten

Bij de aankoop van onroerend goed wordt een makelaar ingeschakeld. De makelaar ontvangt 1.63% van de aankoopssom. (Mr. N.P.J. Frijns, 2018) Ook voor de makelaarskosten geldt dat er in het Excelbestand, als de ondernemer geen eigen bedrag invult, op basis van de ingevulde aankoopssom de makelaarskosten berekend worden.

6 VERGUNNINGEN

Onderstaand worden de verschillende vergunningen die benodigd zijn voor de verbouw van de stal besproken. Allereerst wordt besproken of er ammoniakrechten nodig zijn.

Ammoniakrechten

Voor het houden van vee zijn ammoniak rechten nodig. Voor het houden van 1 rosékalf is 3.5 kg ammoniak nodig. Voor het houden van een varken is 3 kg ammoniak nodig, zoals te zien is in de onderstaande Tabel 5.

Tabel 5 Benodigde ammoniak

Aantal dieren	Benodigde ammoniak per dier	Totaal benodigde ammoniak
540 rosé kalveren	3.5 kg ammoniak	1890 kg ammoniak
630 varkens	3 kg ammoniak	1890 kg ammoniak

Naar verwachting zullen er in de aan te kopen stal meer varkens gehuisvest worden dan 630. Het bedrijf zal dus geen ammoniak rechten aan hoeven te kopen. Er zal wel een aanpassing van de NB-vergunning nodig zijn voor het houden van de kalveren. Hiervoor kan een verklaring van geen bedenkingen verleend worden, de kosten hiervan zijn €192,60. (Vollenbroek, 2018) In het Excelbestand kunnen de ondernemers invullen hoeveel kg ammoniak er bijgekocht zou moeten worden. De prijzen voor een kg ammoniak verschillen per regio en situatie en zijn onderhandelbaar, deze staan nog niet ingevuld in het Excelbestand. Deze kan door de ondernemers zelf ingevuld worden.

Omgevingsvergunning

Voor het verbouwen van een locatie is een omgevingsvergunning nodig. Deze dient aangevraagd te worden bij de gemeente. Bij een totale bouwsom tot €1 miljoen is het tarief voor de omgevingsvergunning 2,5% van de bouwkosten. Bij een totale bouwsom tussen de €1 miljoen en €20 miljoen is het tarief voor de omgevingsvergunning 1,4% van de bouwkosten (Gemeente Raalte, 2018) In het Excelbestand worden de totale bouwkosten berekend aan de hand van de verbouw en inrichtingskosten per stal. Hiervan wordt 1,4% genomen om de kosten voor de omgevingsvergunning te berekenen.

Melding activiteiten besluit

Een vleeskalverhouderij moet ten minste vier weken voor ingang van de verandering een melding activiteitenbesluit doen. Hiervoor worden er in de gemeente Raalte geen leges in rekening gebracht. (Gemeente Raalte, 2018)

Omgevingsvergunning Beperkte Milieutoets (OBM)

Het doel van de OBM is dat het bevoegd gezag (meestal de gemeente) een bepaalde activiteit toetst, voordat het bedrijf ermee begint. De OBM bestaat uit een toestemming of een weigering. (Informil, 2018) Voor de aanvraag van de OBM worden geen leges in rekening gebracht. (Gemeente Raalte, 2018)

7 VERBOUW STALLEN

In het volgende hoofdstuk zal omschreven worden welke kosten er zijn bij de verbouw van stallen. Er zal eerst gekeken worden naar de kosten met betrekking tot de aanpassing van de kelders. Vervolgens worden de kosten voor het slopen en storten van een nieuwe vloer uitgelicht. Daarna worden de kosten voor de sloop en het metselen van nieuwe muren gegeven. Verder worden de kosten voor het constructiewerk het plaatsen van nieuwe deuren en plaatsing besproken. Ook zullen de kosten voor het saneren van het asbest op het dak gegeven worden met de aankoop van nieuwe dakplaten.

7.1 KELDERS

Bij de aankoop van een oud varkensbedrijf moet er rekening mee gehouden worden dat de kelders te ondiep zijn. Voor vleeskalveren zitten er eisen aan de minimale diepte van de mestkelders. Deze zullen dus waarschijnlijk aangepast moeten worden. Hierbij zullen de oude kelders gesloopt moeten worden en vervolgens worden er weer nieuwe kelders gestort.

Sloopkosten kelders

De sloopkosten voor de vloer van de oude kelders zijn €45,- per m² dit is inclusief de afvoer van het puin. De sloopkosten voor de wand van de oude kelders zijn €60,- per m², ook dit is inclusief de afvoer van het puin. (Hoogeboom, 2018) Indien de ondernemer zelf de sloopwerkzaamheden wil doen, kunnen alleen de kosten voor de afvoer van het puin in rekening gebracht worden. De kosten hiervoor zijn €8,- per kuub, inclusief transport. (Jansen Holleboom, 2018) In het Excelbestand moet de oppervlakte van de wand en de oppervlakte van de vloer ingevuld worden. Hierna worden de kosten voor de sloop uitgerekend.

Storten nieuwe kelder

Voor het storten van een nieuwe kelder zijn er eisen met betrekking tot de diepte van de kelders. Voor vleeskalveren van 0 tot 3 maand behoort de kelder 1 meter diep te zijn en voor kalveren van vanaf 3 maand behoort de kelder 1.5 meter diep te zijn. De kosten voor het storten van de kelder is €80,- per m³. (Jansen Holleboom, 2018) In het Excelbestand worden de kosten voor de kelder weergegeven aan de hand van het aantal ingevoerde m³.

7.2 VLOEREN

In de oude varkensstal zullen sommige delen van de oude vloer vernieuwd moeten worden. De kosten die hierbij komen zijn opgesplitst in de kosten voor het slopen van de oude vloer, het storten van de nieuwe vloer en het storten van de nieuwe voergang.

Sloopkosten vloer

De kans is groot dat een deel van de vloeren gesloopt moet worden. De sloopkosten voor de oude vloeren zijn €36,-, dit is inclusief de afvoer van het puin. (Hoogeboom, 2018) De ondernemer kan er ook voor kiezen om zelf het sloopwerk te doen, in dit geval hoeven alleen de kosten voor de afvoer berekend te worden. Dit is €8,- per kuub, inclusief transport. (Jansen Holleboom, 2018) In het Excelbestand zal de oppervlakte van de vloer ingevoerd moeten worden om de sloopkosten en afvoerkosten te berekenen.

Storten nieuwe vloer

Hierbij gaat het om een ruimte die over is en waar een strakke betonvloer in moet komen. Het kan dus gaan om een washok of kantoor. Onder het storten van een nieuwe vloer wordt de voergang niet gerekend. De kosten voor het storten van beton is €30,- per m². In het Excelbestand zal hier de oppervlakte van het te storten beton ingevoerd moeten worden.

Storten nieuwe voergang

Voor het storten van een nieuwe voergang zal er rekening mee gehouden moeten worden dat er ook een coating op de voergang komt voor het tegengaan van broei en het goed schoonhouden van de voergang. De kosten voor het storten van de voergang zijn €30,- per m². De kosten voor het coaten van de voergoot is €60,- per m². (Vloercoating Expert, 2018) In het Excelbestand kan de lengte en breedte van de voergang ingevoerd worden voor het berekenen van de kosten van het storten van het beton. Voor het berekenen van de kosten voor het coaten van de voergang zullen de lengte en de breedte van de voergang ingevoerd moeten worden.

7.3 MUREN

Bij een varkensstal is de kans groot dat er veel tussenmuren in de stal zitten die eruit moeten. Zoals eerder genoemd is het van belang dat het dak een vrije overspanning heeft om ervoor te zorgen dat de muren er ook uit kunnen. De kosten voor het zetten van nieuwe muren is opgedeeld in het metselen van nieuwe muren en het afwerken van nieuwe muren.

Sloopkosten muur

De kans is groot dat er verschillende muren gesloopt moet worden. De sloopkosten voor de oude muren zijn €21,- per m². (Hoogeboom, 2018) Hierbij is de afvoer van het puin dat van de muur komt wel meegerekend. Indien de ondernemer ervoor kiest om de muren zelf te slopen worden alleen de kosten voor de afvoer van het puin meegerekend. De kosten hiervoor zijn €8,- per kuub. (Jansen Holleboom, 2018) Dit is inclusief transport. In het Excelbestand zal de oppervlakte van de muur en dikte van de muur ingevoerd moeten worden om de sloopkosten en afvoerkosten te berekenen.

Nieuwe muur

In de stal zal waarschijnlijk voor aparte ruimtes een tussenmuur gemetseld moeten worden. De kosten voor het laten metselen van een muur, inclusief materiaal zijn €90,- per m². Deze muur zal ook afgewerkt moeten worden, de kosten hiervoor zijn €15,- per m². (Jansen Holleboom, 2018) In het Excelbestand zal de oppervlakte van de muur ingevuld moeten worden voor de berekening van de kosten.

Licht doorlatende platen

Aan de zijkant van de stal zullen licht doorlatende platen komen, deze kosten €15.50 per m² (Huisman, 2018). Hierbij komen nog de kosten voor de panlatten en houtdrilschroeven voor montage, en een profielband voor het afdichten. De kosten per m² zijn dan €18.50 per m². Inclusief montage kosten ze €22.50 per m² (Jansen Holleboom, 2018). In het Excelbestand kunnen de ondernemers de oppervlakte van de lichtplaten invullen. Indien ze dit zelf willen doen kunnen ze alleen de materiaalkosten meerekenen, indien ze dit willen laten doen kunnen ze de prijs uitrekenen inclusief montage.

7.4 DEUREN

In de stal zullen waarschijnlijk nieuwe deuren geplaatst moeten worden, en wellicht oude deuren eruit gehaald moeten worden. Voor het dichtmetselen van een oud deurgat kunnen de vierkant meters bij de muren opgeteld worden. Voor het zetten van nieuwe deuren zal er waarschijnlijk ook constructiewerk plaats moeten vinden.

Bij de afmeststal zal in het midden van de stal, ter hoogte van de voergang zal een grote deur gemaakt moeten worden. Deze zal waarschijnlijk vijf meter breed en drie meter hoog worden zodat de trekker met voerwagen er door kan. De kosten hiervoor, inclusief constructiewerk, de deur zelf, en hang- en sluitwerk zijn €1500,-. (Jansen Holleboom, 2018)

In de opfokstal zal ook een deur aan de kopse kant moeten komen, deze kan echter wat smaller zijn omdat hier geen brede voergang in de stal zit. De deur zal een afmeting hebben van drie meter breed, en drie meter hoog. De kosten voor deze deur, inclusief constructiewerk, de deur zelf, en hang- en sluitwerk zijn €1200,-. (Jansen Holleboom, 2018)

7.5 DAK

Voor een oude varkensstal is het zeer waarschijnlijk dat er nog asbest op het dak zit. Indien de financiële situatie het toelaat willen de ondernemers gelijk het asbest laten saneren. Als het niet haalbaar is kan dit nog uitgesteld worden tot 2023. Onder de kosten voor het dak vallen dus het saneren van de platen, het leggen van nieuwe platen en eventuele overige kosten aan de dakconstructie.

Saneren asbest platen op het dak

Indien er asbest op het bedrijf aanwezig is, zal deze gesaneerd moeten worden door een erkend bedrijf. De verwachte kosten voor het saneren is €9,- per m². Vervolgens zullen er nieuwe platen op het dak moeten komen, indien de ondernemer de platen zelf legt, zijn de kosten €8,- per m². Als de ondernemer de platen door een bedrijf laat leggen zijn de kosten €12,- per m². (Jansen Holleboom, 2018) De ondernemers kunnen er ook voor kiezen om geïsoleerde platen te gebruiken, de kosten hiervoor zijn €35,- per m² indien de ondernemer de platen zelf legt. (Jan.J.P., 2018) Als hij ze laat leggen door een bedrijf zijn de kosten €40,- per m². (Jansen Holleboom, 2018) In het Excelbestand zal het aantal vierkant meters dakoppervlak ingevuld moeten worden bij de gewenste soort dakplaat voor de berekening van de kosten.

Overige kosten dak/dakconstructie

Indien het dak nog overige reparaties nodig heeft zoals bijvoorbeeld het vervangen van slechte balken, kunnen de kosten hiervoor ingevuld worden in het Excelbestand.

8 INRICHTING

De inrichting van de stallen zijn verschillend. In het Excelbestand zullen de inrichtingskosten per stal berekend worden. Onderstaand zullen eerst de mogelijke inventaris voor de stal benoemd worden, vervolgens worden de installaties besproken.

8.1 INVENTARIS

De inventaris voor de opfokstal zal bestaan uit voerbuizen, tussenhekken en roosters van kunststof of hout. De inventaris van de afmeststal zal bestaan uit voerbuizen, tussenhekken en roosters die voor de helft bedekt zijn met groene vlag of rubber. In de volgende paragraaf zullen de voor- en nadelen van de verschillende opties besproken worden, net als de prijzen.

Hekwerken

Voor de opfokstal(len) zal een voerhek nodig zijn en lage tussenhekken voor het scheiden van de kalveren in kleinere groepen. Er zal ook hekwerk nodig zijn rondom de drinkautomaten, deze kosten worden echter bij de drinkautomaten gerekend. In de afmeststal zullen ook voerbuizen nodig zijn en hoge scheidinghekken voor het opdelen van de kalveren in kleinere groepen.

Voerhek

Het voerhek zal bestaan uit twee voerbuizen. Deze kunnen na verloop van tijd omhoog geplaatst worden als de afmestkalveren ouder worden. De kosten voor de voerbuizen zijn €40,- per 6 meter. In de afmeststal zitten echter over de hele lengte dubbele buizen, de kosten per zes meter zijn dan dus €80,-. In het Excelbestand kan de lengte van de voerbuizen ingevuld worden, aan de hand van deze gegevens worden de kosten voor de voerbuizen berekend.

Tussenhekken

De tussenhekken van de opfokstal hebben een hoogte van ongeveer 1 meter, de kosten hiervoor zijn €100,- per strekkende meter. De tussenhekken van de afmeststal hebben een hoogte van ongeveer 1,5 meter, de kosten hiervoor zijn €150,- per meter. (Martin Westerbeek, 2018) In het Excelbestand kan de breedte van de hokken ingevoerd worden in meter, door ook het aantal hekken in te voeren worden de totale kosten voor de hekken berekend.

Roosters

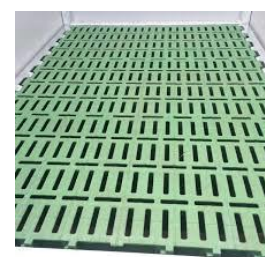
Met betrekking tot de rooster zijn er verschillende eisen voor het behalen van een beter leven ster. De rooster moeten bijvoorbeeld voor de helft bedekt zijn met groene vlag of rubber bij de afmestkalveren, indien het bedrijf dit heeft worden er twee beter leven sterren toegekend. (Beter leven-Dierenbescherming, 2018) De ondernemers voldoen echter niet aan de overige eisen voor het verkrijgen van twee beter leven sterren, maar zien wel het voordeel van meer groei per dier als de dieren warmer en zachter kunnen liggen. Dit is de reden dat de ondernemers in de opfokstal kunststof (Figuur 5) of houten roosters (Figuur 4) willen. In de afmeststal willen ze dat de helft van de roosters zacht zijn.

Figuur 4 Houten roosters

Opfokstal

In de opfokstal willen de ondernemers graag houten roosters of kunststof roosters. De voordelen van houten roosters zijn dat ze goedkoper zijn, namelijk €18,- per vierkante meter. De kunststofroosters zijn iets duurder, namelijk €20,- per vierkante meter. Een voordeel van de kunststof roosters is echter dat deze veel beter schoon te maken zijn. Ook is de levensduur van kunststofroosters langer. In het Excelbestand kunnen de ondernemers kiezen tussen deze twee opties.

Figuur 5 Kunststof roosters

Afmeststal

In de afmeststal is 50% van het roosteroppervlak betonnen roosters, de overige 50% zal bedekt worden met kunststof of rubber. De kosten voor de betonnen roosters zijn €45,- per vierkante meter. De kosten voor de kunststof roosters (Figuur 6) inclusief de betonnen roosters zijn €125,- per vierkante meter, een voordeel van de groene vlag roosters is wel dat het zachter is dan rubber.

Daarnaast zorgen de groene vlag roosters voor een verlagende ammoniakuitstoot naar de stal. (Beerling, 2018) Dit is ook bevorderlijk voor de luchtkwaliteit. Maar de prijs is wel veel hoger in vergelijking met rubber, dit kost namelijk €60,- per vierkante meter (Figuur 7).

In het Excelbestand zullen de ondernemers een keuze kunnen maken tussen beide opties. Door het aantal vierkante meters van de verschillende roostersoorten in te vullen zullen de totale kosten voor de roosters berekend worden.

Figuur 6 Groene vlag roosters

Figuur 7 Rubber roosters

8.2 INSTALLATIES

Onder de installaties vallen alle elektrische installaties en het water. Daarnaast vallen ook de drinkautomaten en de ventilatie onder de installaties van de stal.

Elektrische installaties incl. verlichting en ventilatie

Mede ten behoeve van de drinkautomaten wordt ervan uitgegaan dat er in de stal een volledig nieuwe elektrische installatie aangelegd zou moeten worden, onder deze kosten valt ook de verlichting van de stal en het ventilatiesysteem. De kosten voor een volledig nieuwe installatie zijn €13.000,- (Aarnink, 2018).

Water

Voor de berekening wordt ervan uitgegaan dat er in de stallen ook volledig nieuwe waterleiding met nieuwe waterbakken aangelegd zou moeten worden. De kosten hiervoor bedragen €1550,-. (Aarnink, 2018)

Drinkautomaat

Voor de opfokkalveren zal er een drinkautomaat aangeschaft moeten worden, hierbij zijn per stal 2 mengstations nodig, met elk vier drinkunits. De kosten voor een mengstation zijn ongeveer €7000,-, de kosten voor een unit zijn ongeveer €1000,-. Daarnaast moeten er nog halsbanden komen voor de kalveren, deze kosten €38,- per stuk. Het hekwerk rondom de drinkautomaat kost €500,- per mengstation.

9 MATERIAALLIJST

In het Excelbestand staat ook een materiaallijst, hier kunnen de benodigde materialen ingevoerd worden zodat aan het eind de totale kosten van de verbouwing per stal berekend worden. Hier kan bijvoorbeeld ingevoerd worden dat er nog een computer nodig is voor in het kantoortje, een wasbak voor in het washok, maar bijvoorbeeld ook kleine bouwkosten die niet in de calculatie meegenomen zijn of heel specifiek zijn voor de desbetreffende locatie.

10 OVERIGE KOSTEN

Naast de verbouw van de schuren zijn er nog meer kosten met betrekking tot bijvoorbeeld de huur van machines. Het zou ook kunnen dat er rondom de stallen nieuwe erfverharding aangelegd moet worden, dit kan door middel van asfalteren, maar er kunnen ook klinkers gelegd worden.

10.1 ALGEMENE KOSTEN VERBOUW STALLEN/SCHUREN

Naast de standaard verbouw kosten zullen er nog wel overige kosten zijn. Dit verschilt per locatie, de ondernemers kunnen hier verwachte kosten voor de desbetreffende locatie invullen. Dit kan bijvoorbeeld de huur van specifieke machines zijn.

10.2 ERFVERHARDING

Het erf zou mogelijk opnieuw verhard moeten worden. In het Excelbestand kunnen de vierkant meters die verhard moeten worden ingevuld worden. Aan de hand van deze gegevens wordt de prijs berekend.

Asfalteren

De kosten voor asfalteren zijn sterk afhankelijk van de ondergrond, omvang, bereikbaarheid en complexiteit. Indicatieprijzen zijn echter €10,- tot €30,- per vierkante meter. (Zwammerdam groep, 2018) In het Excelbestand zal uitgegaan worden van €30,- per vierkante meter.

Klinkers

De kosten voor het bestraten van het erf is ongeveer €30,- per vierkante meter. Hieronder valt het materiaal en het loon van de stratenmaker. (Bestrating Experts, 2018)

11 BIJKOMENDE KOSTEN

Naast de overige kosten zijn er nog bijkomende kosten die gemaakt zullen moeten worden omdat de schuren niet op het thuisbedrijf staan. Hieronder valt het transport van de kalveren en eventueel aanschaf van machines.

11.1 TRANSPORT KALVEREN

De kalveren die op de tweede locatie opgefokt worden, zullen voor een deel overgebracht moeten worden naar de thuislocatie. Hiervoor kan de PaliGroep ingehuurd worden, de kosten per ronde kalveren €250,-. In een jaar tijd zullen er vijf rondes vervoerd moeten worden. De totale kosten per jaar zijn dus €1250,-.

11.2 MACHINES

Daarnaast zal er nog een kniklader aangeschaft moeten worden voor het verdelen en aanschuiven van voer op de locatie. De kosten voor de aanschaf van een nieuwe kniklader is €10.000,-.

12 TOTAAL OVERZICHT

In dit tabblad zal een totaaloverzicht gegeven worden van alle kosten die er gemaakt zullen moeten worden voor de verbouw van de afzonderlijke stallen. Deze zullen bij elkaar opgeteld worden.

BIBLIOGRAFIE

- Aarnink, V. (2018, april 6). (J. Wichink, Interviewer)
- Bedrijfspan.com. (2018, april 21). *Notariskosten*. Opgehaald van www.bedrijfspan.com:
<https://www.bedrijfspan.com/vastgoed-begrip/notariskosten/>
- Beerling, W. (2018, april 22). *Gezonde klauwen op groene vlag vloer*. Opgehaald van [Edepot.wur.nl](http://edepot.wur.nl):
<http://edepot.wur.nl/277648>
- Belastingdienst. (2018, april 21). *Tarieven overdrachtsbeslating*. Opgehaald van www.belastingdienst.nl:
https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/prive/woning/overdracht/sbelasting/tarieven_overdrachtsbelasting/waarvoor_geldt_het_tarief_van_2_procent
- Bestrating Experts. (2018, april 22). *Wat kost bestraten*. Opgehaald van [Bestrating-experts](https://bestrating-experts.nl): <https://bestrating-experts.nl/wat-kost-bestraten-kosten-terras-laten-aanleggen/kosten-bestraten-per-m2/index.html>
- Beter leven-Dierenbescherming. (2018, april 18). *Factsheet Vleeskalveren*. Opgehaald van beterleven.dierenbescherming.nl:
https://beterleven.dierenbescherming.nl/fileupload/pdf_sterren_consumenten/Tekst_Blk_vleeskalveren.pdf
- Boerderij. (2018, mei 2). *Aankoop grond kosten waarmee je bijna niets kunt*. Opgehaald van [Boerderij.nl](http://www.boerderij.nl):
<https://www.boerderij.nl/Home/Achtergrond/2007/8/Aankoop-grond-kosten-waarmee-je-bijna-niets-kunt-AGD001304W/>
- De goedkoopste notaris. (2018, mei 5). *Grond kopen wat zijn de notariskosten*. Opgehaald van blog.degoedkoopstenotaris.nl: <http://blog.degoedkoopstenotaris.nl/2015/04/grond-kopen-wat-zijn-de-notariskosten/>
- De Stichting Brancheorganisatie Kalversector. (2018, april 18). *Voorschriften kalverhouderij*. Opgehaald van [kalversector](http://www.kalversector.nl): <https://www.kalversector.nl/wp-content/uploads/2017/06/SBK-IKB-BIJL-110-11-20170628-Voorschriften-Kalverhouderij-rode-versie.pdf>
- Finler Encyclopedie. (2018, april 20). *Kosten Koper k.k.* Opgehaald van www.finler.nl:
<https://www.finler.nl/kosten-koper-kk/>
- Gemeente Raalte. (2018, mei 5). *Gemeente Raalte legesverordening 2018*. Opgehaald van [Officielebekendmakingen](https://zoek.officielebekendmakingen.nl): <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2017-202098.html>
- Hoogeboom, G. (2018, mei 2). Hoogeboom Raalte. (J. Wichink, Interviewer)
- Huisman. (2018, mei 6). *Polycarbonaat lichtplaat*. Opgehaald van huisman.nl:
<https://www.huisman.nl/bouwmaterialen/polycarbonaat-lichtplaat-351035>
- Huisman. (2018, mei 6). *Profielband profielplaat*. Opgehaald van [Huisman.nl](http://huisman.nl):
<https://www.huisman.nl/bouwmaterialen/profielband-profielplaat-350135>
- Infomil. (2018, mei 5). *waarom-wanneer obm*. Opgehaald van [infomil](http://www.infomil.nl):
<https://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/activiteitenbesluit/omgevingsvergunning/waarom-wanneer-obm/>
- Jan.J.P. (2018, mei 6). *Geisoleerde golfplaten*. Opgehaald van [janjp.nl](http://www.janjp.nl): <https://www.janjp.nl/product-categorie/beplating/geisoleerde-golfplaten/>
- Jansen Holleboom, W. (2018, april 13). BAJO Bouw en IJzerwerken Bv. (J. Wichink, Interviewer)
- Jongh, K. d. (2018, mei 5). *Kadaster tarieven en uitmeetmethodes*. Opgehaald van [Herschut](http://www.herschut.nl):
<https://www.herschut.nl/kadaster-tarieven-2017-en-uitmeetmethodes/>
- Martin Westerbeek, S. S. (2018, april 13). (J. Wichink, Interviewer)
- Mr. N.P.J. Frijns, L. A. (2018, april 21). *Een bedrijfspan kopen*. Opgehaald van www.dezaak.nl:
<https://www.dezaak.nl/1352/een-bedrijfspan-kopen.htm>
- Pellikaan, F. (2018, april 20). *Tweede locaties steeds vaker de nieuwe manier van groeien*. Opgehaald van edepot.wur.nl: <http://edepot.wur.nl/423921>
- RVO. (2018, april 19). *Tabel 4 Diergebonden forfaitaire gehalten 2018*. Opgehaald van www.rvo.nl:
<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2018/01/Tabel-4-Diergebonden-forfaitaire-gehalten-2018.pdf>

- RVO. (2018, april 21). *Wet natuurbescherming*. Opgehaald van rvo.nl:
<https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming>
- Vloercoating Expert. (2018, april 22). *Vloercoating prijs*. Opgehaald van www.bloercoatingexpert.nl:
<https://www.vloercoatingexpert.nl/vloercoating-prijs/>
- Vollenbroek, H. (2018, mei 5). Vergunningen-Gemeente Raalte. (J. Wichink, Interviewer)
- Zwammerdam groep. (2018, april 22). *Prijs asfalt per m2*. Opgehaald van Zwammerdamgroep.nl:
<https://www.zwammerdamgroep.nl/prijs-asfalt-per-m2>

BIJLAGE

1. VERSLAG INTERVIEW MARTIN WESTERBEEK

Op 13 april 2018 heb ik Martin Westerbeek van Schrijver Stalinrichtingen geïnterviewd. Onderstaand staan de vragen die gesteld zijn en de antwoorden die meneer Westerbeek hierop gegeven heeft. Het doel van het interview was vooral het verwerven van prijzen met betrekking tot stalinrichting.

De ondernemers hebben voor in de huidige stal buizen als voerhek. In de toekomstige stallen willen zij dit ook, wat zijn de kosten voor buizen inclusief bevestigingsmateriaal?

De buizen kosten €40,- per zes meter. Waarschijnlijk zal je over de hele lengte dubbele buizen nodig hebben, dus dan is de prijs €80,- per zes meter.

Wat zijn de verschillende soorten roosters die geschikt zijn voor de opfok of afmeststal? De ondernemers gaven zelf als optie houten roosters voor de opfokkalveren, en voor de afmestkalveren voor de helft groene vlag roosters. Maar zijn er nog andere opties die wellicht beter of goedkoper zijn?

Voor de opfokstal kunnen houten roosters heel goed, deze kosten ongeveer €18,- per vierkante meter. Maar deze roosters zijn wel minder hygiënisch doordat ze niet altijd even goed schoon gespoten kunnen worden. Wat dat betreft zouden kunststof roosters misschien beter zijn, deze slijten ook minder hard. Die kosten ongeveer €20,- per vierkante meter.

De groene vlag roosters voor in de afmeststal zijn erg duur, €125,- per vierkante meter. Een andere optie zou rubber kunnen zijn, die zit rond de €60,- per vierkante meter. Gewone kale roosters kosten ongeveer €45,- per vierkante meter.

In de opfokstal willen de ondernemers tussenhekken hebben zodat de groepen gescheiden kunnen worden. In de huidige stal zijn deze hekken één meter hoog. Wat kosten deze per strekkende meter?

Die kosten ongeveer €100,- per meter.

In de afmeststal hebben ze groepshuisvesting, hier zijn de hekken tussen de groepen ongeveer 1,5 meter hoog. Wat kosten deze per meter?

Die kosten ongeveer €150,- per meter.

De opfokkalveren krijgen melk door middel van een drinkautomaat, wat zijn hiervoor de kosten per mengstation en per drinkunit?

De kosten per mengstation liggen ongeveer rond de €7000,- maar dit hangt heel erg af van het merk en hoeveel kalveren er in een keer kunnen drinken. De kosten per unit liggen rond de €1000,-. Daarnaast heb je nog kosten voor de halsbanden, deze zijn ongeveer €38,- per stuk. En het hekwerk rondom de automaat kost ongeveer €500,-.

2. VERSLAG INTERVIEW WOUT JANSSEN HOLLEBOOM

Op 14 april 2018 heb ik Wout Jansen Holleboom van BaJo Bouw&IJzerwerken geïnterviewd. Onderstaand staan de vragen die gesteld zijn en de antwoorden die meneer Jansen Holleboom hierop gegeven heeft. Het doel van het interview was vooral het verwerven van prijzen met betrekking tot de verbouw.

Wat is de prijs voor het afvoeren van puin, per ton of m³, inclusief transport?

Dit kost ongeveer €10,00,-/m³.

Wat is de prijs voor het storten van beton voor nieuwe kelders per m³ (of m² wat gebruikelijk is). Hierbij wordt ervanuit gegaan dat de roosters geheel onderkelderd zijn en dat de kelders er helemaal uit moeten en opnieuw gestort moeten worden.

Dit kost ongeveer €80,-/m³. Ik geef je dan ook een indicatie prijs per kalverplaats en een m² prijs op basis van gerealiseerde werken.

Vleeskalverstal met put 1 meter diep: € 700,- per kalverplaats en/of € 275,-/m² staloppervlak

Afmeststal met kelder 1,5 meter diep: € 800,- per kalverplaats en € 300,- m².

Let er hierbij wel op dat de prijzen sterk afhankelijk zijn van het ventilatiesysteem van de stal.

Wat is de prijs voor het storten van een volledig nieuwe voergang, per m²?

De kost ongeveer €30,-/m².

Wat is de prijs voor het metselen van een nieuwe muur, per m²?

Dit kost ongeveer €90,-/m²

Wat is de prijs voor het afwerken van een nieuwe muur, per m²?

Dit kost ongeveer €15,-/m²

Wat is de prijs voor het maken van een grote doorgang midden in bestaande muur op de kopse kant van de stal voor de voergang incl. eventueel draagbalk of constructiewerk gevel:

Voor een deur van 5 meter breed – 3 meter hoog incl. deur en hang/sluitwerk is de prijs € 1500,-

Voor een deur van 3 meter breed – 3 meter hoog incl. deur en hang/sluitwerk is de prijs € 1200,-

Wat is de prijs voor saneren van asbestplaten op het dak per m².

Dit kost ongeveer € 9,-/m².

Wat is de prijs voor nieuwe dakplaten per m².

Dit kost ongeveer € 8,-/m² met leggen erbij € 12,-/m².

3. VERSLAG INTERVIEW HENRI VOLLENBROEK

Op 30 april 2018 heb ik Henri Vollenbroek van de gemeente Raalte geïnterviewd. Onderstaand staan de vragen die gesteld zijn en de antwoorden die meneer Vollenbroek hierop gegeven heeft. Het doel van het interview was vooral het achterhalen van de benodigde vergunningen voor de verbouw van het bedrijf.

Kunt u mij een indicatie geven welke vergunningen er nodig zijn voor het aankopen van een varkensbedrijf, het ombouwen van dit bedrijf naar vleeskalveren en het houden van rosékalveren op deze locatie?

Voor de verbouw is een melding activiteitenbesluit en een OBM noodzakelijk. Voor deze vergunningen worden geen leges in rekening gebracht. Ook is een Wet natuurbeschermingsvergunning noodzakelijk (de provincie kan je hier meer over vertellen) of een zogenaamde verklaring van geen bedenkingen. Het legestartief van een Verklaring van geen bedenkingen is € 192,60.

Mogelijk is voor de verbouw wel een omgevingsvergunning bouwen noodzakelijk. Het legestartief hangt af van de bouwkosten (zie legesverordening gemeente Raalte (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2017-202098.html>)).

4. VERSLAG INTERVIEW GERT HOOGEBOOM

Op 2 mei 2018 heb ik Gert Hoogeboom van Sloopbedrijf Hoogeboom Raalte geïnterviewd. Onderstaand staan de vragen die gesteld zijn en de antwoorden die meneer Hoogeboom hierop gegeven heeft. Het doel van het interview was vooral het in kaart brengen van de prijzen met betrekking tot het slopen van het oude bedrijf.

Wat zijn de kosten voor het slopen van de kelders?

De kosten voor het slopen van de betonvloer van de kelder kost ongeveer €45,- per vierkante meter. De kosten voor het slopen van de wand kost ongeveer €60,- per vierkante meter. De afvoer van het puin is inbegrepen.

Wat zijn de kosten voor het slopen van een betonvloer?

De kosten voor het slopen van een betonvloer zijn ongeveer €36,- per vierkante meter, inclusief de afvoer van het puin.

Wat zijn de kosten voor het slopen van muren?

Dit kost ongeveer €21,- per vierkante meter, inclusief de afvoer van het puin.

5. CHECKLIST SCHRIFTELIJK RAPPORTEREN

Checklist Schriftelijk Rapporteren

Naam: Julia Wichink

Klas: 2 VADO

Datum: 07-05-2018

Titel verslag/rapport: AD Afstudeerwerkstuk

Nadat jij je verslag/rapport hebt gecontroleerd met behulp van deze checklist, voeg je deze toe als bijlage. Zonder de ingevulde checklist vindt er geen beoordeling plaats. De assessor controleert met deze checklist je rapport/verslag. De beoordelingscriteria die met een * zijn aangegeven, zijn de zogenaamde 'killing points'. Indien de assessor meer dan vijf 'killing points' heeft aangekruist, dien je het rapport/verslag op alle onvoldoende onderdelen te verbeteren. Voor de herbeoordeling moet je ook de oude versie inleveren. In het afstudeerwerkstuk zijn geen 'killing points' toegestaan! AANVINKEN WAT NIET IN ORDE IS!

1. Het taalgebruik: ☐ Bevat niet meer dan drie grammaticale, spel- en typefouten per duizend woorden*Bij meer dan drie fouten per duizend woorden is het rapport/verslag afgekeurd!☐ Heeft een adequate interpunctie*☐ Is afgestemd op de gekozen doelgroep (juiste stijl)*☐ Laat een zakelijke en actieve schrijfstijl zien*☐ Bevat geen persoonlijke voornaamwoorden* 2. Het rapport/verslag: ☐ Is ingebonden (hard copy)*☐ Is vrij van plagiaat* (zie onderwijsexamenregeling) 3. De omslag: ☐ Bevat de titel☐ Vermeldt de auteur(s) 4. De titelpagina/het titelblad: ☐ Heeft een specifieke titel*☐ Vermeldt de auteur(s)*☐ Vermeldt de plaats en de datum*☐ Vermeldt de opdrachtgever(s)* 5. Het voorwoord: ☐ Bevat de persoonlijke aanleiding tot het schrijven van het rapport/verslag☐ Bevat persoonlijke bedankjes (persoonlijke voornaamwoorden toegestaan) 6. De inhoudsopgave: ☐ Vermeldt alle genummerde onderdelen van het rapport/verslag*☐ Vermeldt de samenvatting en de bijlage(n)☐ Is overzichtelijk☐ Heeft een correcte paginaverwijzing 7. De samenvatting: ☐ Is een verkorte versie van het gehele rapport/verslag☐ Bevat conclusies☐ Bevat geen persoonlijke mening☐ Is gestructureerd☐ Is zakelijk geschreven☐ Staat direct na de inhoudsopgave 8. De inleiding (toelichting op intranet): ☐ Is hoofdstuk 1*☐ Beschrijft het grotere kader en aanleiding☐ Beschrijft inhoudelijke achtergrondinformatie*☐ Formuleert het probleem/de onderzoeksvraag*☐ Vermeldt het doel*☐ Bevat een leeswijzer voor het rapport/verslag*	9. Materiaal en methode: ☐ Beschrijft de gevolgde onderzoeksmethode☐ Past bij de onderzoeksvraag/vragen*☐ Beschrijft de variabelen/eenheden☐ Beschrijft de methode van data-analyse 10. De (opmaak van de) kern: ☐ Bestaat uit genummerde hoofdstukken en (sub)paragrafen (maximaal drie niveaus)*☐ Deze zijn verschillend in opmaak*☐ De hoofdstukken en (sub)paragrafen hebben een passende titel☐ Een hoofdstuk beslaat ten minste één pagina☐ Een nieuw hoofdstuk begint op een nieuwe pagina☐ De zinnen lopen door (geen 'enter' binnen een alinea gebruiken)☐ De figuren zijn (door)genummerd en hebben een passende titel (onder de figuur)*☐ De tabellen zijn (door) genummerd en hebben een passende titel (boven de tabel)*☐ Tabellen en figuren zijn zelfstandig te begrijpen☐ In de tekst zijn er verwijzingen naar figuren en/of tabellen*☐ De tekst bevat verwijzing naar de desbetreffende bijlage(n)☐ De tekst is ook zonder verwijzingen te begrijpen☐ De pagina's zijn genummerd* 11. De discussie: ☐ Bevat een vergelijking met relevante literatuur☐ Geeft de valide argumentatie weer☐ Evalueert de gebruikte onderzoeksmethode☐ Bevat een kritische reflectie op de eigen bevindingen (zie toelichting op intranet) 12. De conclusies en aanbevelingen: ☐ De conclusies zijn gebaseerd op relevante feiten☐ De aanbevelingen zijn gebaseerd op relevante feiten☐ Bevatten geen nieuwe informatie* 13. De bronvermelding: ☐ In de tekst is conform de geldende APA-normen* (zie intranet Mediatheek) 14. De literatuurlijst: ☐ Is opgesteld conform de geldende APA-normen* (zie intranet Mediatheek) 15. De bijlagen: ☐ Zijn genummerd☐ Zijn voorzien van een passende titel☐ Bevatten geen eigen analyse

6. TOESTEMMINGSFORMULIER TOT OPNAME EN BESCHIKBAARSTELLING AFSTUDEERWERKSTUKKEN IN REPOSITORY

Je staat op het punt je AD-afstudeerwerkstuk in te leveren. Je hebt daarbij misschien wel dankbaar gebruik gemaakt van afstudeerwerkstukken van je voorgangers. Ook jouw afstudeerwerkstuk kan van belang zijn voor volgende afstudeerders of misschien wel voor jouw (inter)nationale vakgebied. Daarom willen we jouw product opnemen in een databank die full tekst toegang biedt aan derden. Daarvoor hebben we wel jouw toestemming als auteur nodig.

Aeres Hogeschool Dronten en Almere heeft een digitale kennisbank (repository) waarin Aeres Hogeschool Dronten en Almere afstudeerwerkstukken die door studenten in het kader van hun studie aan de Hogeschool hebben geschreven, toegankelijk worden gemaakt voor derden. Hierdoor wordt het proces van creatie, verwerving en deling van kennis binnen het onderwijs mogelijk gemaakt en ondersteund.

De in de kennisbank opgenomen afstudeerwerkstukken zullen gedurende minimaal zeven jaar in de kennisbank worden opgenomen en toegankelijk worden gemaakt voor potentiële gebruikers binnen en buiten Aeres Hogeschool Dronten en Almere. Om opname en beschikbaarstelling mogelijk te maken dient dit Toestemmingsformulier.

Door opname en beschikbaarstelling in de digitale kennisbank wordt het auteursrecht niet overgedragen. Daarom kan de student zijn of haar toestemming tot het beschikbaar stellen van zijn afstudeerwerkstuk intrekken.

Rechten en plichten student

De student verleent aan Aeres Hogeschool Dronten en Almere kosteloos de niet-exclusieve toestemming om zijn AD-afstudeerwerkstuk op te nemen in de digitale kennisbank en om dit afstudeerwerkstuk beschikbaar te stellen aan gebruikers binnen en buiten Aeres Hogeschool Dronten en Almere. Hierdoor mogen gebruikers het AD-afstudeerwerkstuk geheel of gedeeltelijk kopiëren en bewerken. Gebruikers mogen dit alleen doen en de resultaten publiceren indien dit gebeurt voor eigen studie en/of onderwijs- en onderzoeksdoeleinden en onder de vermelding van de naam van de student en de vindplaats van het afstudeerwerkstuk.

AD-afstudeerwerkstukken die als vertrouwelijk moeten worden beschouwd, worden niet opgenomen in de repository.

De toestemming om het AD-afstudeerwerkstuk aan derden beschikbaar te stellen, gaat in per onderstaande datum.

De student geeft Aeres Hogeschool Dronten en Almere het recht de toegankelijkheid van het AD-afstudeerwerkstuk te wijzigen en te beperken indien daar zwaarwegende redenen voor bestaan.

De student verklaart dat de eventuele opdrachtgever van het AD-afstudeerwerkstuk geen bezwaar heeft tegen opname en beschikbaarstelling van het AD-afstudeerwerkstuk in de repository.

Verder verklaart de student dat hij of zij toestemming heeft van de rechthebbende van materiaal dat de student niet zelf gemaakt heeft om dit materiaal als onderdeel van het AD-

afstudeerwerkstuk op te nemen in de digitale kennisbank en aan derden binnen en buiten Aeres Hogeschool Dronten en Almere beschikbaar te stellen.

De student geeft Aeres Hogeschool Dronten en Almere het recht het AD-afstudeerwerkstuk op te nemen in de digitale kennisbank en ter beschikking te stellen voor een periode van minimaal zeven jaar.

Rechten en plichten Hogeschool

De door de student verleende niet-exclusieve toestemming geeft Aeres Hogeschool Dronten en Almere het recht het AD-afstudeerwerkstuk aan gebruikers binnen en buiten Aeres Hogeschool Dronten en Almere beschikbaar te stellen.

Aeres Hogeschool Dronten en Almere mag verder het AD-afstudeerwerkstuk voor gebruikers binnen en buiten Aeres Hogeschool Dronten en Almere vrij toegankelijk maken voor een gebruiker van de digitale kennisbank en mag deze gebruiker toestemming geven om het AD-afstudeerwerkstuk te kopiëren en te bewerken. Gebruikers mogen dit alleen doen en de resultaten publiceren indien dit gebeurt voor eigen studie en/of onderwijs- en onderzoeksdoeleinden en onder de vermelding van de naam van de student en de vindplaats van het afstudeerwerkstuk.

Aeres Hogeschool Dronten en Almere zal ervoor zorgen dat vermeld wordt wie de schrijver is van het AD-afstudeerwerkstuk waarbij zij tevens aangeeft dat bij gebruik van het AD-afstudeerwerkstuk de herkomst hiervan duidelijk vermeld moet worden. Aeres Hogeschool Dronten en Almere zal duidelijk maken dat voor ieder commercieel gebruik van het AD-afstudeerwerkstuk toestemming van de student nodig is.

Aeres Hogeschool Dronten en Almere heeft het recht de toegankelijkheid van het AD-afstudeerwerkstuk te wijzigen en te beperken indien daar zwaarwegende redenen voor bestaan.

Rechten en plichten gebruiker

Door dit Toestemmingsformulier mag een gebruiker van de digitale kennisbank het AD-afstudeerwerkstuk geheel of gedeeltelijk kopiëren en/of geheel of gedeeltelijk bewerken. Gebruikers mogen dit alleen doen en de resultaten publiceren indien dit gebeurt voor eigen studie en/of onderwijs- en onderzoeksdoeleinden en onder de vermelding van de naam van de student en de vindplaats van het AD-afstudeerwerkstuk.

Toestemming:

Ik: Julia Wichink.....

- geef toestemming voor opname van mijn AD-afstudeerwerkstuk in repository
- 0 geef geen toestemming voor opname in repository. In dit geval wordt alleen intern gearhiveerd voor accreditatie doeleinden

Datum 06-05-2018.....

Opleiding AD Agrarisch Ondernemerschap.....

Major n.v.t.....

Meer informatie over het auteursrecht is te lezen op <https://auteursrechten.nl/>

